

ντὴ βοήκας καὶ δὲ σοῦ τά' πε καλὰ Κρήτ. Αὐτὴ 'τονε ἢ ἀρμήνευτρα ἀπὸν σοῦ 'μαθε εἰούτεσας τοοὶ δουλειές; αὐτόθι.

2) Ὁ ἐν δημοτικῷ σχολείῳ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ὀριζιμένος καλύτερος μαθητὴς τῆς ἀνωτέρας τάξεως, ὅστις ἐβλέπε καὶ ἐβοήθει τοὺς κατωτέρους μαθητὰς κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἐν τῷ σχολείῳ μελέτην διδάσκων καὶ λύων τὰς ἀπορίας αὐτῶν (σημ. ἀπηρχαιωμένη) Πελοπν. (Λακων.) γνών. πρωτόσκολος.

ἀρμήνευτος ἐπίθ. Ρόδ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀρμηνεύω. Περί τῆς στερητικῆς σημ. τοῦ ἀρμητικῆς α καταστάντος τοιούτου διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τῆς τόνου ἰδ. ἀ - στερητ. 2α.

Ὁ μὴ τυχὼν συμβουλῶν, ἀνουθέτητος ἐνθ' ἀν.: Παιδὶν ἀρμήνευτο Σύμ.

ἀρμηνεύω, ἑρμηνεύω Πόντ. (Χαλδ.) ἀρμηνεύω κοιν. ἀρμηνεύω Ἀστυπ. Κέως Κίμωλ. Κρήτ. Κύθν. Μέγαρ. Μεγίστ. Μήλ. Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Νίσυρ. Πάρ. Σέριφ. κ.ά. ἀρμηνεύω Κύπρ. Χίος κ.ά. ἀρμηνεύου βόρ. ἰδιώμ. ἀρμηνεύου Εὐβ. (Κύμ.) Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Χίος (Μεστ.) ἀρμουνεύω Ἡπ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀρμουνεύου Ἡπ. Πελοπν. (Μάν.) ἀρμ'νεύω Τήν. ἀρμ'νεύω Πάρ. (Λεῦκ.) ἀρμ'νεύου Ἡπ. Σάμ. ἀρνεύου Θάσ. Μακεδ. ἀρουν'νεύου Θράκ. (Ἄλμ.) αἰνεύου Σαμοθρ. ὁρμηνεύω σύνθηθ. καὶ Καπ. (Σινασσ.) ὁρμηνεύου Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) ὁρμηνεύω Ἄνδρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κρήτ. Μέγαρ. Σίφν. ὁρμηνεύου Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) ὁρμηνεύω Κύπρ. οὐρμηνεύου Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. κ.ά.) Λέσβ. Λήμν. κ.ά. οὐρμ'νεύου Ἡπ. (Ζαγόρ. Παραμυθ.) Μακεδ. (Βελβ. Καστορ. Κοζ.) Σάμ. Σκόπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) οὐμουνεύου Θράκ. (Ταΐφ.) οὐουνεύου Σαμοθρ. ὁρμηνέγγου Τσακων. ὁρμηνέγγου Τσακων. ὁρμηνεύω Ζάκ. Νάξ. Νίσυρ. ὁρμηνεύω Ρόδ. Σύμ. ὁρμηνεύω Κύπρ. Μέσ. ἀρμηνεύομαι Χίος (Καρδάμ.) ὁρμηνεύομαι Χίος (Καρδάμ.)

Τὸ μεσν. ἀρμηνεύω, παρ' ὃ καὶ ὁρμηνεύω, ἃ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἑρμηνεύω = ἐξηγῶ, μεταφράζω. Πβ. Γαδάρ. διήγ. στ. 234 (ἐκδ. Wagner) «νὰ μὴ μοῦ τ' ἀρμηνέψουσι, κἀνένα νὰ μοῦ μείνῃ» καὶ Σπαν. στ. 554 (ἐκδ. Wagner) «ἀγάπα τον, ὁρμήνευσον, ὡς νὰ ἦτον συγγενῆς σου» καὶ Χρον. Μορ. Ρ στ. 1580 (ἐκδ. JSchmitt) «τοῦ νὰ τοῦ ὁρμηνέψουσι τοῦ καθενὸς τὴν πρᾶξιν». Περί τοῦ τύπ. ἀρνεύου, ὃ ἐκ τοῦ ἀρμ'νεύου ἐκπεσόντος τοῦ μ διὰ τὸ δυσπρόφερτον συμφωνικὸν σύμπλεγμα, ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 41 (1929) 23. Ἐν τῷ ἀρουν'νεύω ὑπάρχει ὑστερογενὲς οὐ διὰ τὴν σύμπτωσιν τριῶν συμφώνων. Διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ρ ἐν τῷ οὐμουνεύου ἰδ. ἈνθΠαπαδοπ. Γραμματ. βορ. ἰδιώμ. 33.

1) Νουθετῶ, συμβουλεύω κοιν. καὶ Καπ. (Σινασσ.) Πόντ. (Χαλδ.) Τσακων.: Τὸν ἀρμηνεύω, μὰ δὲν ἀκούει. Ἐγὼ κάθομαι καὶ σ' ἀρμηνεύω κ' ἐσὺ κάνεις τὰ ἴδια. Ἐγὼ θὰ σ' ἀρμηνέψω πῶς πρέπει νὰ φερθῇς. Τὸν ἀρμήνεψα πολλές φορές, μὰ δὲν ἀκούει. Τὸν ἀρμήνεψε τί θὰ πῇ. Ἀρμήνεψέ τονε, γιατί δὲ νοιώθει κοιν. Ἐνὴ ἄμοιρη, ἐγὼ σ' ἀρμηνεύω τσαι σοῦ γελάεις; Μέγαρ. Τίγαρε κι ἃ δοῦ ἀρμουνέψου τ' ἀγροικᾶ; ἐκεῖνος ἐν' ἀνόητος Μάν. Ὡς πότι νὰ σὶ οὐρμηνεύου! Θεσσ. Δὲν ἀρμ'νεύ' καλὰ τ' παιδιοῦ τ' Λεῦκ. Οἱ γονῆδε οὐγι ὁρμηνέγγουντε τὰ καμπζία σου (οἱ γονεῖς δὲν νουθετοῦν τὰ παιδιά των) Τσακων. Τὸν ἀρμήνιβι κάθι μέρα, ἀλλὰ δὲν ἄκ'γι Σάμ. Οὐρμήνιβέ τον νὰ τοῦ κάσ' Ζαγόρ. Τοῦ εἶχι ἀρμουνέψ' Ἡπ. Ἐκεῖνος ἐρμήνεψεν αὐτον Χαλδ. Ἀρμηνεμένος ἢ ὁρμηνεμένος εἶναι (τὸν ἔχουν συμβουλεύσει τί νὰ εἴπῃ ἢ τί νὰ κάμῃ).

Ἀρμηνεμένο τὸν ἔχουνε σύνθηθ. Ἀρμηνεμένος ἦτανε ἀπὸ κάένα, γι' αὐτὸ ἤξερενε καὶ μὲ μίλειενε Γαλανᾶδ. || Παροιμ.

Ὁρμήνεψέ με, μάννα μου, πῶς νὰ καβαλλικέιρω (ἐπὶ δυσχεροῦς περιστάσεως καὶ ἐπὶ ἀπορίας περὶ τοῦ πρακτέου) Κεφαλλ.

Ὅσο θέλεις ὁρμήνευε κ' ἐγὼ ὅ,τι ξέρω κάνω (ἐπὶ τοῦ μὴ προσέχοντος εἰς συμβουλὰς) Ζάκ. Τὸ ζουρλό ἀρμούνευσε γιὰ νὰ σπουρίζ' ἀκόμα (συμβούλευε τὸν τρελλὸν διὰ νὰ ὁμιλῇ ἀκόμη περισσότερον. Ἐπὶ τῶν ματαίων πρὸς τοὺς μωροὺς συμβουλῶν) Λακων. || Ἀσμ.

Ὁμορφα ποῦ τραγούδησες σὰν νὰ 'σ' ἀρμηνεμένος, ἀρχοντικὰ τσαι βγενικὰ σὰν ποῦ 'σαι μαθημένος

Χίος. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σπαν. ἐνθ' ἀν. «ἀγάπα τον, ὁρμήνευσον, ὡς νὰ ἦτον συγγενῆς σου». β) Μέσ. ζητῶ συμβουλὴν παρὰ τινος, συμβουλευομαι τινα Χίος (Καρδάμ.) 2) Δίδω ὁδηγίαν, ὑποδεικνύω, καθοδηγῶ Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Κρήτ. Σίφν. κ.ά.: Θὰ σ' ἀρμηνέψω νὰ πᾶ' νὰ φέρῃς καλάμμα Σίφν. Ἀρμήνεψέ του πῶς θὰ γράψῃ τὸ μάθημά του Κρήτ. Ἀρμήνιβι τοῦ πιδὶ νὰ γράψ', γιατί δὲν ξέρ' Καλαμπάκ.

ἀρμὶ τό, Κρήτ. Πληθ. ἀρμία Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρμός.

1) Ὁ ἀρμός, ἡ ἀρθρωσις τῶν ὀστέων τοῦ σώματος Πελοπν. (Λακων.): Φρ. Νὰ λυθοῦσι τ' ἀρμία σου! (ἀρά). 2) Λόφος, ὄφρυς ὄρους Κρήτ.: Φρ. Πᾶω ἀρμὶ ἀρμὶ (βαδίζω ἐπὶ τῶν ὀφρύων ὄρους). || Ἀσμ.

Ἀνωκατίζουσιν τ' ἀρμὰ κάτω νὰ κατεβοῦσι

(ἀνωκατίζω = κάμνω ἄνω κάτω) αὐτόθι. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. τσῇ Κωπελλῆς τ' ἀρμὶ καὶ ὡς τοπων.

ἀρμίζω Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρμη ἢ ἐκ τοῦ μεσν. ἀλμίζω. Πβ. Εὐσταθ. Ἰλ. 280, 33 «κατὰ γὰρ τοὺς παλαιοὺς ταύτης... τὰ θεμέλια ὑπὸ θαλάττης ἀλμίζεται».

Βρέχω δι' ἀλμυροῦ ὕδατος: Ἀρμίζω τὰ τηγάνια (βρέχω τὰ ἀλοπήγια κατὰ τὴν κατασκευὴν των διὰ θαλασσίου ὕδατος).

ἀρμοβάρελλο τό, Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρμη καὶ βαρέλλι.

Βαρέλλιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου φυλάττεται γάλα ἀλατισμένον, πηκτὸν καὶ ὑπόξινον.

ἀρμόγαλα τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Οἶν. Σουδεν.) ἀρμόγαλο Ἰων. (Κρήν.) Πελοπν. (Ἀστρ. Μεσσ.) ἀρμόγαλου Σάμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρμη καὶ γάλα.

1) Γάλα τὸ ὁποῖον βραζόμενον ἀλατίζεται καὶ διατηρεῖται ἐντὸς ἀσκοῦ, ὅπου συμπυκνοῦται ὀλίγον, τρώγεται δὲ ὡς τυρὸς ἐνθ' ἀν.: Ἐχον ἓνα διρματάξ' γιμᾶτον ἀρμόγαλου Σάμ. Συνών. ἀρμη 4, ἀρμούζι. 2) Ἀρμογαλιά, ὃ ἰδ., Πελοπν. (Μεσσ.)

ἀρμογαλιά ἢ, Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρμη καὶ γάλα. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. τὰ ὅμοια ἀβγογαλιά, βραστογαλιά, πρωτογαλιά κτλ.

Γάλα πηγνύμενον διὰ πυτίας τυροῦ καὶ διατηρούμενον εἰς βαρέλλιον ξύλινον. Συνών. ἀρμόγαλα 2.

ἀρμογή ἢ, Λεξ. Δημητρ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀρμογή.

Τὸ μέρος τῆς προσαρμογῆς καὶ συναφείας δύο πραγμάτων: Βούλιαξαν τὰ πλακάκια καὶ χάλασαν οἱ ἀρμογές τους.

